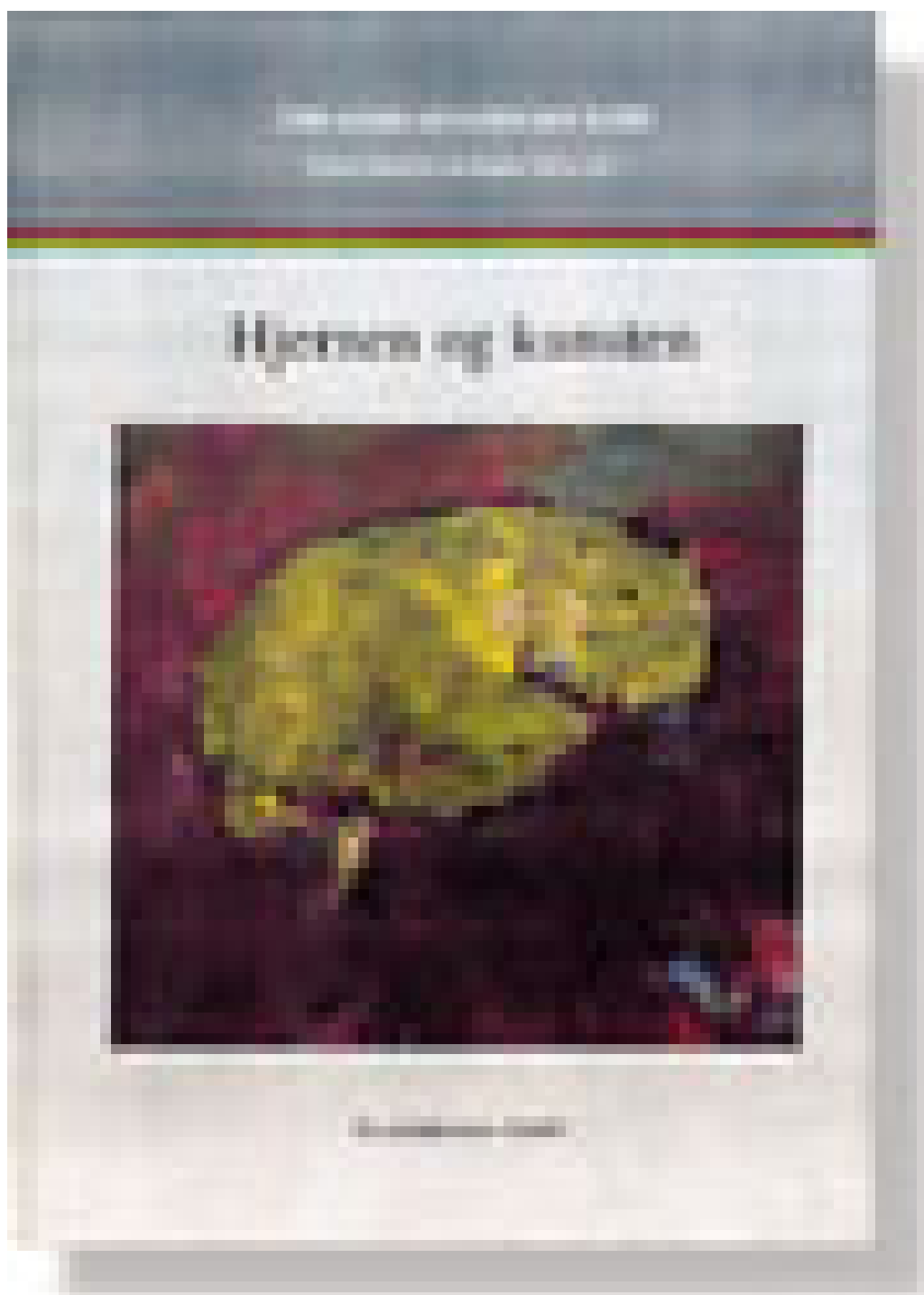

Hjernen og kunsten

BOKOVERSIKT

Hva er det med nevrologer? Det finnes bare 250 yrkesaktive av dem i Norge, men de gjør seg sterkt bemerket. Fortsatt huskes Hjerneåret 1995, Hjernens uke er nettopp avholdt og Nevrodagene gjennomføres årlig med stor deltakelse og høy faglig kvalitet. I tillegg virker det som om nevrologien bærer i seg et særlig kulturelt og historisk engasjement. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom Den norske nevrologiske klubb. Klubben, som ble stiftet i november 1991, markerer sitt tiårs jubileum med denne boken. Programerklæringen både for klubben og boken er formulert av de to redaktørene, Espen Dietrichs og Ragnar Stien, i første kapittel der de skriver: ”som nevrologer er også kunnskapen om hjernen og hjernesykdommene blitt en viktig del av vår egen personlighet – og en uatskillelig del av våre egne forutsetninger for å nyte et

kunstverk. Derfor synes medlemmene av Den nevrologiske klubb at det er spennende å se på samspillet mellom kunst og nevrologi og mellom nevrologi og historie. Det er noen få eksempler på dette vi vil presentere i denne boken”.

Det er sant å si ikke få eksempler som presenteres. Alt i alt inneholder boken 30 kapitler fordelt på fire hoveddeler:

- – Nevrologi i kunsten
- – Nevrologi hos kunstnere
- – Nevrologi i historien
- – Fra nevrologiens historie

Flere av kapitlene er kjente for Tidsskriftets lesere, og det hele er skrevet av klubbens ni(!) nålevende medlemmer samt Knut Tjørstad (1945 – 95). Bredden er stor fra Tjørstads gjennomgang av Pickwick-syndromet til Stiens analyse av leger i sagatiden. Ikke overraskende omtales epilepsi i en rekke kapitler – både som tema i kunsten og som diagnose hos kunstnere. Til sist i boken finnes ikke mindre enn en sekssiders oversikt over artikler om nevrologiske og historiske emner som er forfattet av klubbens medlemmer. Imponerende!

Problemet med en bok som denne, er først og fremst at bitene blir for små. De mange eksemplene, som det kalles, gir det hele en fragmentarisk og litt oppstykket form. Flere av kapitlene er rett og slett for korte. En forhenværende redaktør savner dessuten systematiske opplysninger om fødsels- og dødsår på alle historiske personer som omtales. Likeså etterlyses komplette referanselister.

Den norske nevrologiske klubb er et fenomen av stor og allmenn interesse som fortjener all den oppmerksomhet den kan få. Denne boken er spennende lesestoff for langt flere enn nevrologer, ja for langt flere enn medisinerer også, for den del. Er det nevrologiens systematikk og analytiske metoder som gjør at disse kollegene finner så mange spennende broer mellom fag og kunst? Noen steder presses riktignok det ”særnevrologiske” litt langt. Kanskje kunne det klart seg med medisinen som en fellesnevner på tilnærmingen. Uansett: Det burde utgå en oppfordring fra nevrologene til andre spesialiteter og spesialforeninger om å engasjere seg på tilsvarende vis i historien bak oss og i samfunnet og kunsten omkring oss. Nils Olav Aanonsens beskrivelse av det nevrologiske rom kan uten videre utvides til å omfatte hele det medisinske hus: ”som jo egentlig er alt menneskelig”.

Magne Nylenna

Legeforeningen

Publisert: 20. mars 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 10. februar 2026.